

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA

BUCURESCI
No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

S U M A R

SPERJURUL. (Art. 293 cod. penal și 1213 cod. civil) de Petre Bors.

Jurisprudența română:

Inalta Curte de casație secția I: *Ilie Niculescu-Dorobanțu cu V. Stinghe cesionarul drepturilor lui I. Petricu.*

Idem: *Toader Signeanu cu Eugen Chefmieux, Agache, Otia și Ion C. Juncu.*

Idem: *Ion Mihai Ion și Anastasia M. Ion ca tutore a minorilor sâi copii cu Petre Grigore.*

Curtea de Apel Galați secția I: *H. Goldstein și moștenitorii def. H. Solomon cu D. Morzun.*

Ecouri judiciare, Informațiuni

SPERJURUL

(Art. 293 cod. penal și 1213 cod. civil)

Nu tot-d'auna când contractăm, ne îngrijim să ne procurăm o probă scrisă. Increderea, precipitarea sau alte împrejurări, adeseori ne face să neglijăm a lua un act scris. În asemenea cazuri, suntem nevoiți în lipsă de probă să ne referim la conștiința adversarului nostru, care se refuză la îndeplinirea obligațiilor sale, și să îl facem arbitru în propria cauză deferindu-i jurământ.

Dacă sunt persoane onorabile și incapabile de a declara un neadevăr, sunt și ființe vile, cupide și corupte care n'au nimic sacru și care cu cea mai mare nepăsare și sfruntare spun minciuna, numai să se vadă câștigătoare în cauză. În contra unor asemenea impostori și persoane fără onoare legea penală trebuie să ia măsuri pentru a nu tolera fapte atât de vătămătoare intereselor private și care ating ordinea publică.

Pedeapsa prevădută de legiuitorul nostru este închisoarea până la 2 ani, amenda până la 500 lei și interdicțiunea pe timp mărginit. Noi credem că e nepotrivită penalitatea prescrisă de art. 293 din c. pen. cu faptul infamant, și mult mai nemerit dispusesese vechiul legiuitor, care în art. 293 pusese ca pedeapsă degradarea civică, întrucum este și în legiuirea franceză la art. 366 din cod. pen. Persoanele care au rupt cu onoarea și probitatea nu pot fi mai bine pedepsite de cât destituindu-le și excludându-le de la orice funcțiune publică, de la orice drepturi civile și politice și în fine de la orice demnitate. Pentru persoane condamnate ca agenți ai unor fapte infamante nu sunt pedepse mai juste și mai conforme ca pedepsele afflictive și infamante.

Cine însă are dreptul să pună în urmărire pe sperjuri, și cui incumbă sarcina dovedirii? Evident că acest drept nu poate să îl aibă partea care a deferit jurământul. Contractul transacțional al jurământului, care a curmat definitiv litigiul, se opune ca însăși partea să intenteze vre-o acțiune în despăgubire derivândă din falșitatea jurământului, sau să intervină în asemenea scop în un proces corecțional intentat de poliția judiciară, sau să probeze pe cale penală falșitatea jurământului. Nici nu poate fi vorba de parte civilă, căci cine a deferit jurământ renunță la orice, și se devestește de orice interes. Doctrina și jurisprudența sunt constante în astă privință, care interpretând art. 1213 c. civ., ved în această dispozițiune o interdicțiune justă impusă părții care a perdut prin efectul unei declarațiuni la care a consimțit, ca să nu poată reincepe o nouă jude-

cată sub pretextul aceleiași declarațiuni ca falsă.

Totuși dacă cod. civ. a regulat în mod irevocabil tot ceea ce se refereste la interesele private, nu se putea ca cod. penal să nu garanteze interesele sociale. Trebuie reprimată cupiditatea și reaoa credință a impostorilor, și nu se cuvine a tolera pe oameni improbi ca să se bucure liniștiți de o minciună sfruntată. Dacă asemenea ființe au isbutit să fie scutite de plata unor datorii contractate, din lipsă de a se fi înfățișat dovezi la tribunalele civile: nu tot așa vor fi la adăpostul unei legi represive, când ministerul public, reprezentantul legal al ordinei sociale, îi urmărește în basă de dovezi ce a putut să și procure în privința falșității jurământului. Urmărirea dară a unui atare delict aparține în toată plenitudinea ministeriului public, pur și simplu în interesul social.

Urmează însă să nu perdem din vedere, că jurământul prestat nu poate lua caracterul unui jurământ falș și nici să devină pasibil de urmărire penală, de cât numai când s'a produs o *probă scrisă sau un început de probă scrisă* a faptului tăgăduit prin jurământ, când legea civilă supune asemenea fapt la acest gen de probă. Delictele pedepsite de legea penală fiind o consecință a faptelor civile, și dovezile celor de atâtă trebuiesc să fie subordonate regulilor celor din urmă. Dacă în genere faptele penale pot fi dovedite cu martori, nu tot așa este cu faptele civile, a căror dovedire legea civilă o supune producerii unui act scris, care să le constate. În privința unor asemenea fapte, legea civilă care precisează genul de probă la care sunt supuse și va întinde imperiul asupra procedurii criminale, și judecătorii vor trebui să observe aceste reguli. Jurisprudența română este în acest sens ca și jurisprudența franceză (C. Cas. Paris, 21 Ianuarie 1843, și C. Cas. București sub No. 97 din 18 Febr. 1877).

Petre Borș.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența de la 9 Noembrie 1894

Președenția d-lui N. MANDREA, Președinte

I. Niculescu Dorobanțu cu V. H. Stinghe cesionarul drepturilor lui I. Petricu.

Acțiunea in rem verso. — Dacă se acordă aceluia care a procurat o gestiune utilă proprietarului.

Gestor de afaceri. — Mandatar. — Dacă munca intelectuală sau materială a gestorului de afaceri, sau a mandatarului, trebuiesc resplătite, și în ce cas.

1) *Acțiunea in rem verso se acordă în tot-d'a-una aceluia care a procurat o gestiune utilă proprietarului.*

Ast-fel, când arendașul unei moșii, în contra căruia proprietarul a obținut resilierea contractului, a făcut cheltueli pentru a asigura exploatarea și munca moșiei și dupe data făcută pentru resiliere, este în drept a cere de la proprietarul moșiei care a beneficiat de aceste cheltueli, plata lor.

2) *Munca intelectuală sau morală, chiar la contractele ce sunt prin natura lor gratuite, precum sunt gestiunea de afaceri, mandatul, etc., trebuie să fie resplătită aceluia care a girat sau a îndeplinit o însărcinare, când profesiunea sa obicinuită are de obiect tocmai girări sau însărcinări ca acelea pe care le-a îndeplinit.*

Decisiunea No. 342/94. Respins ca nefondat recursul făcut de Ilie Niculescu Dorobanțu contra decisiunii Curței de Apel din Lucurești, secția I cu No. 37/94 dată în proces cu V. H. Stinghe cesionarul drepturilor lui Ieremia Petricu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. C. Ștefănescu.

S'a ascultat: D-nii C. Boerescu și B. Păltineanu avocații recurentului Ilie Niculescu Dorobanțu în dezvoltarea motivelor de casare și d-l Antonescu avocatul intimatului V. H. Stinghe cesionarul dreptului Ieremia Petricu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

«Curtea prin exces de putere și violând lucru judecat suprimă faptele constatate prin sentințe judecătorești și recunoscute de intimat, inlocuește titlu juridic pe baza căruia s'a urmat posesiunea moșiei mele de către adversar și consideră sentința tribunalului R.-Sărat No. 63/87 ca și cum ar fi fost dată cu execuția provizorie și executată, de și însăși Curtea de Galați, secția I prin decisiunea No. 137/87 confirmând menționata sentință, constată contrariu.

«Curtea de Galați confirmă sentința tribunalului R.-Sărat la finele Septembrie 1887 adică la o epocă când mai toată recolta anului agricol era realizată.

«Negreșit în teorie efectele acestei decisiuni se urcă în trecut, dar în fapt ea arendaș a posedat intimatul în tot timpul judecăței și după aceia. A zice alt-fel cum o face decisiua atacată cu recurs este a se imba titlul posesiunii din acest interval, a schimba realitatea faptelor, a considera ca dată cu execuția provizorie și executată sentința tribunalului R.-Sărat, când contrariu nu este stabilit în mod necontestabil și numai grație acestor excese de putere, erori grave de fapt și nesocotiri a lucrului judecat, Curtea a inventat în favoarea intimatului un alt titlu, acțiunea de *in rem verso* pentru a-l autorisa să nu 'mî plătească arenda și să 'și reguleze raporturile cu mine ca și cum ar fi fost un fel de negoțorilor gestor al meu »

Având în vedere decisiua supusă recursului din care reese că intimatul Ieremia Petricu, având luată cu arenda moșia Vișoiu, proprietatea recurentului Ilie Niculescu, în al 5-lea an al exploatării în urma cererei făcută de proprietar, s'a resiliat contractul pentru neplata arendei prin sentința trib. R.-Sărat No. 63/87 confirmată prin

decisia Curței de Apel din Galați No. 138 din 24 Septembrie 1887;

Că intimatul pentru și în decursul anului 1887 fiind-că cheltuisese pentru asigurarea exploatării și muncii moșiei de care a profitat proprietarul întru cât acesta a încasat veniturile acelei moșii pe anul 1887—1888 a intentat acțiunea de *in rem verso* contra proprietarul cerându-i suma de 20,360 lei ca cheltueli și 20,000 drept daune.

Considerând că acțiunea *in rem verso* se acordă în tot-d'a-una aceluia care a procurat o gestiune utilă proprietarului.

Considerând că Curtea prin decisiunea sa constată în fapt, în urma cercetărilor și expertiselor făcute, că proprietarul Ilie Niculescu în urma resilierii contractului dintre dânsul și arendașul său Ieremia Petricu, a vândut toată recolta anului 1887—1888 și a încasat dânsul toate veniturile moșiei și banii proveniți din recoltă;

Că sub acest raport fiind în specie vorba de cesiuni de fapte decisiunea Curței nu poate fi supusă censurii Curței de Casație;

Considerând că în anul 1887 intimatul n'a deținut moșia ca arendaș, calitate ce n'a putut-o avea încă de la Martie 1887. Că dacă intimatul n'a părăsit moșia încă din Martie 1887 este că recurentul n'a știut a cere și executarea provizorie și intimatul care făcuse cheltueli pentru a asigura exploatarea moșiei pe periodul 1887—88 până la Martie 1887 a continuat și de la Martie 1887 până când a fost depărtat din moșie și după terminarea muncii moșiei pe anul 1887—1888; că în asemenea condiții era legitim să se bonifice intimatului cheltuelile, pentru exploatarea și munca în urma intentării acțiunii de *in rem verso*, de oare-ce recurentul a tras folos;

Că prin urmare nu se poate imputa decisei supusă recursului nici exces de putere nici violarea lucrului judecat și de aceia motivul urmează a fi respins;

Asupra motivului al II-lea:

«Violarea art. 327 pr. civ. Exces de putere, eroare gravă de fapt. În ipotesă contrarie realității, adoptată de Curte că, Petricu în anul 1887 n'a mai exploatat moșia ca arendaș, am susținut că el nu se poate totuși dispensa de a-mi ține socoteală de arenda pe acel an față cu art. 1453 cod. civ.; fiind constant că locațiunea se resiliese din culpa sa și că dânsul m'a împedecat de a arenda altuia, opunându-se în mod nedrept la acțiunea mea de resiliere și continuând a poseda moșia fără voia mea și fără nici un titlu.

«Curtea voește a zice după părerea noastră că cererea noastră ar fi o cerere nouă pe care conform art. 327 pr. civ., n'o puteam formula pentru prima oară înaintea sa.

«Prin aceasta Curtea violează art. 327 pr. civ., de oare-ce cererea mea forma o cerere de compensațiune și în același timp un mijloc de apărare contra acțiunii d-lui Petricu.

«Este în contra oricărei echități ca d-l Petricu să pretindă că m'a adus un profit prin faptul său, condițiune esențială pentru exercitarea acțiunii de *in rem*

verso și să dea la o parte răspunderea sa pentru arendă conform art. 1453 c. civ.»

Considerând că din concluziunile scrise ale părților pe care Curtea declară că le-a avut în vedere la pronunțarea decisiunii, se constată că chiar recurentul declară, că în privința sumelor pe care are să le pretindă de la intimat și care derivă din faptul arendașului conform art. 1453 cod. civ., precum și din alte socoteli își rezervă dreptul de a face o acțiune separată;

Că dar recurentul neformulând cererea înaintea Curței în sensul arătat prin motiv, Curtea declară că o asemenea cerere neputându-se lua în considerațiune prin aceasta nu s'a violat dispozițiunile art. 327 cod. pr. civ.

Asupra motivului III:

«Curtea face omisiune esențială și nu motivează. În adevăr Curtea pentru a da intimatului sumele la care mă condamnă, se întemeiază pe o expertisă ordonată de dânsa. Dar am atacat această expertisă dovedind că cuprinde cifre false, cifre de fantasmă, neprijinite pe nici un act, cifre despre care expertul nu era chemat să se ocupe. Curtea nu spune pentru ce înlătură acest mijloc peremptoriu de apărare.»

Considerând că Curtea prin decisiunea sa constată că pentru a 'și da bine seama de quantumul cererii făcută de intimat a ordonat o cercetare prin experți și martori spre a se ști care nă fost veniturile și cheltuelile făcute spre a se cunoaște profitul pe care l'aș trās recurentul din produsele moșiei;

Că de alt-fel Curtea, ca instanță de fond este suverană să aprecieze avisul experților fără a fi ținută a-l urma întocmai;

Că în formarea convingerei asupra avisului experților și în formularea convingerei dacă Curtea nu discută obiecțiile singuratică făcute de partea interesantă contra avisului experților nu poate fi o omisiune esențială de oare-ce Curtea nu e ținută a arăta toate studiile și calculele prin care 'și formează convingerea și pentru care ajunge la un rezultat final;

Că de aceia și acest motiv se respinge.

Asupra motivului al IV-lea:

«Curtea violează principiile relative la acțiunea de *in rem verso* acordând d-lui Petricu o sumă de 3640 lei ca valoare a muncii sale, adică ca salariu, pe când nici însuși gestorul de afaceri n'are drept la salariu necum acela ce are o simplă acțiune de *in rem verso*.»

Considerând că suma acordată de expert și recunoscută de Curte intimatului pentru munca intelectuală și morală pusă de intimat în exploatarea moșiei nu constituie o violare a principiului acțiunii de *in rem verso*, de oare-ce la contractele chiar prin natura lor gratuite precum e la gestiune de afaceri, la mandat, munca intelectuală sau materială trebuie să fie respătită aceluia care a girat sau a îndeplinit o însărcinare, când profesiunea obicinuită a girantului sau a mandatarului are de obiect girări sau însărcinări de care a îndeplinit; că de aceia și acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

Audiența de la 24 Ianuarie 1895

Președinția d-lui N. MANDREA, Președinte

Thóder Signeanu cu Eugen Chefmieux, Agache, Oția și Ion C. Juncu

Contravențiune. — Contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale. — Dacă aceste contravențiuni trebuiesc judecate de instanțele de fond la ziua fixată, sau se pot amâna, și în ce cazuri.

(Art. 119 din regulament).

Prin prescripțiunile cuprinse în art. 119 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, care obligă pe instanțele de fond să judece contravențiunile la acele regulamente la ziua fixată, neputându-le amâna de cât în cazurile acolo arătate, legiuitorul nu a voit de cât să indice că judecarea unor asemenea contravențiuni este urgentă; de aci însă nu rezultă că atunci când instanțele de fond se găseseră în imposibilitate a judeca afacerea la termenul fixat, precum de exemplu, din cauza neîndeplinirii procedurii, nu s'ar putea amâna afacerea pentru un alt termen scurt, și fără ca prin aceasta să se violeze întru ceva dispozițiunile art. 119 din citatul regulament. 1)

Decisiunea No. 25/95. — Casat recursul făcut în contra cărței de judecată No. 366/94, a judecătoriei ocolului Băra, jud. Roman.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Cuculi.

S'a ascultat d-l Petre Borș, avocatul recurentului Tóder Signeanu în dezvoltarea motivelor de recurs, în lipsa intimațiilor.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Că judecătorul dice că apelul n'a fost regulat făcut și dacă procedura chemării părților n'a complectat-o la timp portărei, consecințele mă privesc.»

«Pe când în cauză fiind vorba de o contravențiune, apelul nu se face pe timbru și nici în atâtea exemple câte sunt părțile în cauză, și citațiunile nu se fac ca în civil prin organul părților, ci de la judecător prin portărei, care le înmânază părților; că diligența noastră o dovedim pentru complectarea procedurii cu rezultatul adus chiar în acea zi de la portărei.»

«Că în tot cazul am fi putut fi judecați față cu subprefectul care era de față, dar judecătorul ne-a respins d'aplano apelul fără a și da cuvântul la fond.»

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, din care rezultă, că recurentul făcând apel în contra decisiunii aprobative a consiliului comunei Stănița pentru o contravențiune la plata acciselor comunale, ce i se imputa; la termenul desfipt pentru înfățișare, nefiind procedura îndeplinită față de intimații; recurentul a cerut amânarea procesului, cerere ce a fost respinsă de judele de ocol pe baza art. 119 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale, respingând în același timp și apelul ca neregulat introdus;

Considerând că de și dispozițiunile art. 119 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor

comunale obligă pe instanța de fond a judeca asemenea contravențiuni la ziua desfiptă, neputând amâna înfățișarea de cât în anumite cazuri, prevădute de disa lege, prin aceasta însă legiuitorul nu a voit de cât să indice că judecarea unor asemenea contravențiuni sunt urgente.

Ca de aci nu rezultă că, atunci când instanța de fond se găsește în imposibilitate a judeca afacerea la termenul fixat precum d. e. din cauza neîndeplinirii procedurii, nu s'ar putea amâna afacerea pentru un alt termen scurt, și fără ca prin aceasta să se violeze întru ceva dispozițiunile art. 119 din citatul regulament.

Considerând în specie că rezultă din cartea de judecată că la termenul desfipt pentru înfățișarea apelului procedura se găsea neîndeplinită față de parte din intimații din cauză că portărei însărcinați cu îndeplinirea procedurii, nu înaintase dovedile de predarea citațiunilor și nici părțile nu se presintase la înfățișare; astfel că în asemenea stare de lucruri, procesul nu era în stare a fi judecat, și prin urmare judecătorul de ocol respingând cererea recurentului de amânare, precum și însuși apelul, a comis un învederat exces de putere și din acest punct de vedere mijlocul invocat devine întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează recursul.

Audiența de la 28 Februarie 1895

Președinția d-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Ion Mihai Ion ca erede al defunctului său părinte și Anastasia M. Ion ca tutoare a minorilor săi copii cu Petre Gligore

Sucesiune. — Dacă în acțiunea rudelor mai apropiate de a cere succesiunea, poate împedica pe rudele mai depărtate de a cere ele această succesiune.

In cas de inacțiune a unor rude mai apropiate, rudele mai depărtate sunt în drept a lua în posesiune moștenirea, căci, pe de o parte rudele mai depărtate nu au nici o acțiune prin care se poată silii pe rudele mai apropiate să se pronunțe dacă primesc sau nu succesiunea, iar pe de altă parte, facultatea de a accepta o succesiune prescriindu-se prin 30 de ani, a refusa rudelor mai depărtate facultatea d'a se pune în posesiunea eredității, pe tot timpul celor 30 ani acordați rudelor mai apropiate pentru a se pronunța dacă primesc sau renunță la succesiune, ar fi în defmitiv a desființa drepturile succesoriale ale rudelor mai depărtate, de vreme ce aceste drepturi s'ar afla isbite de prescripțiune înainte de a fi putut fi exercitate.

De aci urmează că terțiile persoane cari dețin fără titlu o creditate și în contra cărora o acțiune în petițiune de creditate e îndreptată, nu pot opune rudelor mai depărtate care o intentă, existența altor rude mai apropiate.

Decisiunea 108/95. — Casată decisiunea Curței de Apel din București s. II cu No. 75/94 dată în procesul dintre Ioan Mihai Ion și Anastasia M. Ion cu Petre Gligore.

Complectându-se Curtea conform art 22 din legea sa organică.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-l Președinte N. Mandrea.

S'au ascultat: D-l Tepeleuși avocatul recurenților Ion Mihai Ion și Anastasia M. Ion în dezvoltarea motivelor de casare și d-l Popișeanu avocatul intimatului

1) Tot în acest sens s'a pronunțat Curtea de Casație, tot secția I, prin decisiunea No. 91 din 9 Martie 1892. (Buletin pag. 202).

Petre Gligore în combateri precum și d-l Procuror General G. Filitti în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului III de casare :

«Exces de putere și violare de lege; căci și Curtea ca și tribunalul admitând existența unei surori a lui Beldiman, dar care stă inactivă față cu moștenirea, admite că alte rude nu pot cere succesiunea, și prin acest fapt creează o situațiune nelegală a moștenirii lui Beldiman».

Având în vedere decisiunea supusă, recursului, care adoptă în totul motivele din sentința tribunalului, și din care rezultă că, obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea de revendicare a șapte pogoane și jumătate pământ arabil și un loc de casă, avere a defunctului Dumitru Beldiman, asupra căruia recurenții se pretind proprietari în calitate de moștenitori în gradul de veri cu defunctul, și care teren se stăpânește de intimat fără nici un titlu.

Având în vedere că atât tribunalul cât și Curtea de Apel a respins cererea recurenților pe motivul că, defunctul Beldiman ar fi lăsat la moartea sa o soră, care fiind în grad mai apropiat de rudenie cu defunctul, era singura care avea vocațiune la moștenire și prin urmare și calitatea de a face asemenea acțiune.

Considerând că în cas de inacțiune a unor rude mai apropiate, rudele mai depărtate sunt în drept autoritate a lua în posesiune ereditatea, căci pe de o parte, rudele mai depărtate n'au acțiune prin care să poată sili pe rudele cele mai apropiate d'a se pronunța dacă primesc sau nu succesiunea, iar pe de alta, facultatea d'a accepta o succesiune prescriindu-se, încă privește pe toți moștenitorii fărăosebire, prin trei-zeci ani; a refuza rudelor mai depărtate facultatea d'a se pune în posesiunea eredității, pe tot timpul cât cei trei-zeci ani acordăți rudelor mai apropiate pentru a se pronunța dacă primesc sau renunță nu sunt încă împliniți, ar fi în definitiv a desființa drepturile successorale a rudelor mai depărtate, de vreme ce aceste drepturi s'ar afla isbite de prescripțiune înainte de a fi putut fi exercitate;

Că așa fiind terțiile persoane care dețin fără titlu o ereditate în contra cărora o acțiune în petițiune de ereditate e îndreptată nu pot opune rudelor mai depărtate cari o intentă, existența altor rude mai apropiate, căci rudele mai depărtate revendică succesiunea pe temeiul legământului de rudenie dintre dânsese și defunct, adică pe un titlu superior presumpțiunii de proprietate rezultând din faptul posesiunii bunurilor ereditare în favoarea terțiilor cari dețin aceste bunuri, terții cărora d'altminte nu le e permis să se prevaleze de drepturile altuia, de acele ale rudelor mai apropiate;

Că în speță, Curtea de Apel, prin decisiunea atacată respingând cererea de petițiune de ereditate îndreptată de recurenți în calitate de veri a lui Dumitru Beldiman contra lui Petre Gligore, deținător al unei averi a defunctului Beldiman, sub cuvânt că ar exista o altă mai

apropiată, o soră, a nesocotit și violat principiile de drept sus arătate.

Pentru aceste motive, fără a mai discuta pe cele-l'alte, Curtea, de acord cu d-l Procuror General, casează.

CURTEA DE APPEL DIN GALATI, SECȚIA I

Sedința de la 3 Decembrie 1894

Pres. diația D-lui G. C. Șişman, Prim-Președinte

DECISIUNEA COMERCIALA NO. 50

H. Goldstein, S. Solomon, Berman Solomon, Iancu Solomon, Froica Solomon Șabina Davidovici, Beila Solomon tutricea minorilor săi și cu Dimitrie Morțun.

Societate în participațiune.— Dacă se cere act scris pentru această societate. — Pentru ce se cere act scris.

Proba.— Dacă în comerț se poate admite și proba testimonială în cererile când se cere proba scrisă, și când se poate admite o asemenea probă.

Proba testimonială.— Când se poate admite o asemenea probă în civile.

Proba testimonială.— Inceput de dovadă scrisă. — Ce se înțelege prin început de dovadă scrisă.

Experții socotitori.— Dacă numirea unor asemenea experți este obligatorie sau facultativă pentru instanțele judecătorești.

(Art. 256, 55 și 901 c. comercial art. 1197 codul civil.)

1) Actul scris cerut de art. 256 din codul comercial pentru asociațiunile în participațiune se cere numai ad probationem.

2) Când codul comercial cere proba scrisă, proba testimonială nu poate fi admisă de cât în cazurile în care ea este permisă și de codul civil.

3) Codul civil, prin art. 1197, admite proba testimonială și în cazul când există un început de dovadă scrisă adică ori ce scriptură a aceluia în contra căruia s'a făcut cererea, sau a aceluia ce el reprezintă, și care scriptură ar face să fiu crezut faptul.

4) Numirea experților socotitori, când este vorba a se cerceta socoteli, înscrisuri și registre de comerț, nu este obligatorie, ci facultativă pentru instanțele judecătorești.

Decisiunea comercială No. 50/94.— Respins apelurile făcute de Sloim Solomon pentru sine și ca procurator a lui Berman Solomon, Iancu Solomon, Froica Solomon, Șabina Davidovici și Beila Solomon tutricea legală a minorilor săi și de Herșcu Solomon, admis apelul făcut de Dimitrie Morțun.

S'au ascultat: d-nii S. Hacıung și P. Boțan, avocații apelantului Dimitrie Morțun, și d-ii I. Athanasiu, avocatul apelantului Herșcu Goldstein și d. V. Dimitriu avocatul lui Sloim Solomon în susținerea apelurilor.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelurile făcute de o parte de D. Morțun și de altă parte de Sloim Solomon, Berman Solomon, Froica Solomon, Șabina Davidovici și Beila Solomon tutricea minorilor Rebeica, Moritz, Perla Solomon fiu și moștenitorii defunctului H. Solomon și de H. Goldstein, contra sentinței comerciale a trib. Tecuci cu No. 6 din 17 Februarie 1894, apeluri conexe prin procesul verbal al acestei Curți No. 778 din 11 Aprilie 1894.

Ascultând părțile în susținerile orale, și pe d-l Procuror în concluziuni.

Având în vedere că acest proces are de obiect acțiunea intentată la prima instanță de Dimitrie Morțun

contra moștenitorilor defunctului H. Solomon și contra lui H. Goldstein prin care tinde ca aceștia să fie condamnați solidar și plăti suma de 15000 lei cu procente de 6% pe an, partea sa din beneficiul rezultat din construcțiunea localului Gimnasiului din Tecuci, la care lucrare au fost câte trei asociații, plus 5000 lei daune și 1000 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere că tribunalul prin sentința apelată a admis în parte reclamațiunea lui Mortzun și a condamnat pe Herșcu Goldstein și pe moștenitorii defunctului Herșcu Solomon în mod solidar la plata sumei de 6257 lei cu procente de 6% pe an de la data reclamațiunii și 600 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere, că apelantul d. Mortzun în susținerea apelului și reclamațiunii sale a invocat următoarele: că între dânsul, H. Solomon represintat astăzi prin succesorii săi și H. Goldstein, s'a format o asociațiune în participațiune pentru construirea localului Gimnasiului din Tecuciu, având fie care asociat o porțiune egală atât din câștig cât și din pagubă; Că contractul de societate se dovedește în privința lui Solomon cu registrele ținute de acesta relativ la afacerea care formează obiectul societății, coroborate cu depunerile martorilor ascultați la tribunal, iar în privința lui Goldstein cu chitanța acestuia din 6/18 Iulie 1887; Că beneficiul ce a rezultat din această construcțiune este mult mai mare de cât acela ce se arată de asociații săi în registrele ținute, așa în cât i se mai cuvine a primi pe lângă suma de 9350 lei pe care ia primit de la asociații în diferite rânduri, de la începerea lucrărilor și până la 3 Ianuarie 1890 încă 15000 lei în care intră și 5000 capital social ce a depus la formarea societății; Că pentru a-i micșora partea sa de beneficiu, asociații săi au trecut la cheltueli în registre sume exagerate care nu privesc societatea și întru cât nu se justifică cu nimic, nu pot fi ținute în samă; Că lucrarea expertului socotitor numit de trib. este făcută conform art. 901 cod. comer. și nu trebuie anulată, în fine că în tot cazul nu este nevoie a se numi alt socotitor, putând adversarii să justifice înaintea Curței cheltueele pe care le trec în comptul societății.

Având în vedere că apelanții, fii și moștenitorii ai defunctului H. Solomon, în susținerea apelului lor și în combaterea acțiunii lui D. Mortzun, au susținut că autorul lor def. Solomon a fost asociat numai cu H. Goldstein la antreprisa construirei localului Gimnasiului din Tecuci, că dacă Mortzun a fost asociat cu Goldstein, această asociațiune n'a putut să se facă de cât numai pentru partea lui Goldstein din antreprisă: că în privința lor asociațiunea ce se pretinde de Mortzun, nu este dovedită, căci conform art. 256 cod. comer. asociațiunile în participațiune trebuiesc probate cu acte scrise; că registrele ținute de defunctul H. Solomon pentru socotelele asociațiunii dintre dânsul și Goldstein nu pot fi considerate ca un început de dovadă scrisă întru cât aceste registre n'au fost ținute de însuși H. Solomon, ci de prepusul său B. Solomon, și prin urmare proba testimonială pentru stabilirea asociațiunii, nu poate fi admisă; că lucrarea expertului socotitor numit

de trib. este nulă întru cât expertul n'a lucrat sub direcțiunea judecătorului numit de trib. și n'a citat pe părți, așa că n'a putut justifica cheltueele trecute în registre în comptul societății; că prin urmare este locul a se numi de Curte nu alt expert socotitor care să lucreze în conformitate cu dispozițiunile art. 901 cod. comer. și înaintea căruia se poate justifica toate cifrele trecute în socoteli:

Având în vedere că apelantul Goldstein s'a mărginit a invoca nulitatea raportului expertului socotitor numit de trib. și a cere numirea unui alt expert socotitor pentru aceleași motive pe care le a invocat și moștenitorii def. H. Solomon.

Considerând că prin chitanța cu data 6/18 Iulie 1887 H. Goldstein recunoaște că a primit de la Mortzun pentru afacerea de antreprisă a construirii Gimnasiului din Tecuciu, a cărui licitațiune era să aibă loc în aceași zi, 7000 lei în scrisuri fonciare, și că Mortzun va fi asociat pe a treia parte, dacă antreprisa va rămânea asupra lui Goldstein;

Că este necontestat de părți că acesta antreprisă a rămas asupra lui Goldstein, prin urmare în privința acestuia se stabilește cu act scris că Mortzun a fost asociat cu dânsul la această lucrare.

Că afară de aceasta Goldstein nici nu a contestat înaintea Curței existența asociațiunii dintre dânsul și Mortzun.

Considerând că în ceia ce privește pe moștenitorii lui H. Solomon, de și Mortzun nu poate dovedi cu act scris asociațiunea ce pretinde că a avut cu def. H. Solomon după cum se prevede în art. 256 cod. comer. și de și moștenitorii acestuia n'găduiesc această asociațiune, însă actul scris pretins de acest articol se cere numai de *ad probationem*, pentru că art. 55 din același cod prevede că în cazurile când codul comercial cere proba scrisă, se poate admite proba testimonială când această probă este admisă de codul civil.

Considerând că după dispozițiunile art. 1197 cod civil, proba testimonială este admisă și în cazul când există un început de dovadă scrisă adică ori ce scriptură a celui în contra căruia s'a format petițiunea, sau a celui ce el represintă și care scriptură face a fi crezut faptul:

Considerând că pentru admiterea probei testimoniale în dovedirea asociațiunii cu H. Solomon, D. Mortzun a invocat ca început de dovadă scrisă registrele socotelilor ținute de H. Solomon pentru construirea localului Gimnasiului din Tecuciu, registre în număr de 2 din care unul intitulat «*Jurnalul*» și cel-l-alt «*compto prodiverse*» depuse la tribunal de B. Solomon, din care se constată că Mortzun a depus capital social la 19 Noiembrie, 1887 data începerei lucrărilor, 5000 lei în numerariu, că a primit de la asociații săi în diferite rânduri de la începerea lucrărilor și până la 3 Ianuarie 1890 când s'a închis bilanțul asociațiunii 9450 lei.

Considerând că de și înscrierea operațiunilor din aceste registre, nu a fost făcute de însuși H. Solomon ci de prepusul său B. Solomon pe care la însărcinat cu ținerea acestei comptabilități, după cum s'a recunoscut

aceasta de către moștenitorii lui H. Solomon, însă această înscriere în registre are conform art. 50 al. II cod. comer. același efect ca și când ar fi fost făcută de însuși H. Solomon;

Considerând că înscrierea acestor operațiuni în menționatele registre fiind considerată ca o scriptură emanând de la H. Solomon, și această scriptură făcând să se creadă faptul pretins de Mortzun că a fost și dânsul asociat cu H. Solomon la construirea localului Gimnasiului din Tecuci; formează un început de dovadă scrisă, ast-fel că proba testimonială invocată de Mortzun este admisibilă.

Considerând că din depunerile martorilor ascultați la trib. sub prestare de jurământ se stabilește că Mortzun era asociat cu Goldstein și Solomon la construcțiunea localului Gimnasiului din Tecuci cu o a treia parte, că câte trei asociați supravegheau lucrările, angajau lu crătorii, cumpărau unelte sau alte obiecte necesare pentru această construcțiune.

Că prin urmare din cele mai sus espuse se stabilește că între Morțun, H. Solomon și H. Goldstein a existat o asociațiune în participațiune pentru construirea gimnasiului din Tecuci, având fie care a treia parte atât din câștig cât și din pierderi.

Considerând că trib. pentru liquidarea acestei societăți a numit un expert socotitor, care să asculte pe părți. să examineze socotelile, registrele și actele ce i se vor prezenta, să consemneze declarațiunile părților și să încerce a le împăca și în cas de nereușită să raporteze înscris trib. spre rezultat.

Considerând că de și acest expert, nu a lucrat conform dispozițiunilor art. 901 cod. comer. de oare-ce n'a ascultat părțile și n'a lucrat sub direcțiunea judecătorului delegat de trib. cu toate acestea cererea făcută de apelanții Goldstein și moștenitorii lui H. Solomon de a se numi de Curte nu alt expert socotitor înaintea căruia să se prezinte actele justificative pentru toate cifrele trecute în registre este inutilă și ca atare inadmisibilă, întru cât dânsii pot face aceste justificări înaintea Curței care este chemată a lichida dăruverile acestei societăți, afară de aceasta art. 901 menționat nu obligă instanțele judecătorești de ase ajută în tot deauna de un expert socotitor, când este vorba de a cerceta socoteli, înscrisuri și registre de comerț, ci lasă la facultatea lor de a numi sau nu un expert socotitor după trebuință, și în cazul de față Curtea nu simte necesitatea de a recurge la lumina unui socotitor, mai cu seamă că numiții apelanți n'au prezentat nici o dovadă în publicarea acelor cifre, așa că tot Curtea urmează a aprecia care din cifrele puse de dânsii la cheltueli în comptul societății trebuesc admise ca atari.

Considerând că din registrele depuse la trib. de B. Solomon, menționate mai sus se constată: 1) că toate încasările făcute de societate, trecute la fila 59 a jurnalului, se urcă la cifra de 168274 lei 16 bani și 2) la fila 57 a jurnalului să găsește închiderea bilanțului asociațiunei la data de 3 Ianuarie 1890 cu o cheltuială generală de 141212 lei 33 bani cu 37 compturi, din

care 36 compturi diverse cu suma de 121181 lei 77 bani, și una cu denumirea de «cheltueli» în sumă 20030 lei 56 bani.

Considerând că cele 36 compturi care insumează cifra de 121181 lei 77 bani fiind pentru lemne, nisip piatră, cărămidă, var, ciment, cue și altele, adică pentru materiale necesare construcțiunei, urmează a fi admise ca făcute în comptul societății.

Considerând că în cel de al trei-șeci și șaptelea compt cu denumirea generică de «Cheltueli» care se urcă la suma de 20030 lei 56 bani și care se găsește trecut în registrul «Compto prio diverse» la paginile 8, 12, 18, 20, 25, 30, 33, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 53, 57, 58, 63, 65, 66, 68, 71, 74, 76 și 77, se găsesc trecute sume importante sub denumirea simplă de cheltueli extraordinare, cheltuiți de asociații Goldstein și Solomon la București, împrumuturi perdate, cheltuiți în lume, cu cafele, mese, salarii etc., fără să se justifice dacă șederea acestor două asociații în București și prin urmare cheltuelile ce făceau acolo erau în interesul societății, cui s'au împrumutat sumele perdate și dacă acele împrumuturi s'au făcut în interesul societății și în fine dacă cheltuelile extraordinare, în lume, cu cafele, mese, etc. erau făcute în interesul societății;

Considerând că moștenitorii lui Solomon și Goldstein nejustificând nici astăzi aceste cheltueli care se urcă la cifra de 20030 lei 56 bani urmează ca Curtea examinând-le cu deamănuntul să fixeze pe acele pe care le va găsi că sunt făcute pentru societate și să le pună în socoteala societății, iar cele care nu vor fi făcute pentru societate să fie deduse din totalul cheltuelilor trecute în comptul societății;

Considerând că din examinarea acestor cheltueli, Curtea ținând seamă de natura acestor cheltueli, fixeză la 8029 lei 39 bani cheltuelile făcute în socoteala societății, pentru var, cue, lemne etc., iar restul de 12001 lei 17 bani urmează a fi dedus din totalul cheltuelilor trecute în registre în socoteala societății nefiind justificate cu nimic, că au fost făcute în interesul societății; că prin urmare totalul cheltuelilor care trebuesc a fi puse în socoteala societății se urcă la suma de 129211 lei 16 bani, care se compune din 121181 lei 77 bani, cuprinși în cele 36 compturi de cheltueli diverse și 8029 lei 39 bani, din comptul de 20030 lei 56 bani cu denumirea de «cheltueli».

Că deducând aceste cheltueli în sumă de 129211 lei 16 bani din totalul încasărilor de 168274 lei 16 bani, rămâne un profit net pentru asociații de 39063 lei, din care a treia parte convenită lui Morțun este de 13021 lei la care urmează a se adăoga capitalul depus de dânsul la 19 Noembrie 1887 în sumă de 5000 lei ceea ce dă un total de 18021 lei;

Considerând că din această sumă de 18021 lei urmează a se scădea suma de 9450 lei pe care Morțun i-a primit de la asociații săi în diferite rânduri de la începerea lucrărilor până la 3 Ianuarie 1890 data încheierii bilanțului asociațiunei, ast-fel că asociații Goldstein și Solomon reprezentați prin moștenitorii săi urmează a fi condamnați în mod solidar numai la plata

restului de 8571 lei cu procente legale de 6% dela data reclamațiunei.

Că prin urmare apelul lui Morțun fiind fondat câtă a fi admis în parte, iar apelurile moștenitorilor lui H. Solomon și H. Goldștein ne fiind fondate urmează a fi respinse.

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelurile făcute de Șloim Solomon pentru sine și ca procurator al lui Berman Solomon, Froica Solomon, Șabina Davidovic și Beila Solomon tutricea legală a minorilor săi și de Herșcu Goldștein.

Admite apelul făcut de Dimitrie Morțun, reformează sentința trib. Tecuciū No. 6/94, etc. .

(ss) G. C. Șişman, P. Ionescu, G. Stoicescu, Fr. Papp.

ECOURI JUDICIARE

Nimic mai prost de cât să iubești și să fii gelos de o femeă care și face din frumuseța corpului său un mijloc de existență. Și cu toate astea se găsește și asemenea descreerați. Dovadă este ténérul nostru compatriot Emil Ghergheli, student la Paris, care a fost judecat zilele acestea pentru tentativă de omor.

Eată faptele: Emil Ghergheli, fost student la școala de mine, actualmente înscris la școala de drept din Paris, făcu acum cât-va timp cunoștință cu d-na saū d-ra (*ad libitum*) Lucia Gringoire, și relațiunii intime se stabiliră între dênșii. Emil Ghergheli neînțelegând saū nevoind să înțeleagă că amorul *nesunător* nu este cătu-și de puțin *fin de siècle*, și că dênșul ca student nu putea fi de cât un foarte neînsemnat *comanditar* al societății de exploatare amoroasă a d-rei Lucia, era gelos ca un tigr, și fără a ține seamă de împrejurările profesionale ale Luciei, împrejurări care o făceau să nu-și sacrifice de cât rar momente, se presenta tam ne-sam, și cu vreme și fără vreme, la Lucia, cu risicul de a se întelni cu comanditari mai serioși de cât dênșul, mai ales că chiar Lucia îi recomandase de mai multe ori să nu vină la dênșă de cât când și dădeaū întâlnire cu mai multe zile înainte. Cu toate astea, Ghergheli se prezintă fără veste în ziua de 17 Ianuarie trecut la Lucia și găsește în salon o pălărie bărbătească; furios intră în camera de culcare și găsește pe amicul său Trausch, un alt student român (?), care o ia la fugă și se ascunde în... latrină. Lucia, din patul mototolit încearcă a calma pe Ghergheli, dar acesta infuriat până la paroxism, trage trei focuri de revolver asupra Luciei răbind'o grav la cap, pept și la umăr; în timpul acesta, Trausch se căznea să iasă pe o ferestruică din latrină, însă fiind cam gros, se înțepenise, provocând risul vecinilor, cari alergaseră la sgomotul detunărilor.

Ghergheli fu arestat și trimis în vilegiatură la Mazas. Lucia, ca prin minune, și spre marea mulțumire a comanditarilor săi, a scăpat cu viață. De și pus la umbră, Ghergheli nu s'a rēcorit, și din temniță adresa Luciei următoarea scrisoare:

Scumpa mea Lucică,

Cât de mult regr t ce s'a petrecut între noi, și cum și cer ertare. Am fost nebun. O vēm bine asta acum când sunt în temniță. O! drăguță Lucio, nici-odată nu te-am iubit mai mult ca acum! Ei, toți bărbații sunt

canalii. Cât de mult le plac murdăriile. Tu crezi că pungașului de Trausch nu și plăcea murdăriile, lui, care se ascundea în latrine! Vai, tu nu cunoști lumea. Nu știi tot ce se coprinde în acest cuvânt: A trăi. Tu ai o inimă bună și nu ești făcută pentru viața destrăbălată. Ai să ne căsătorim împreună, vreî? Fără tine, nu pot să trăesc. Te sărut din toată inima. Scrie-mi. Adresa mea: «La Mazas».

Emil.

Lucia Gringoire, constituită parte civilă, a fost apărată de d-l avocat Henry Bonnet și a cerut 20000 fr. despăgubiri civile. Acușatia a fost susținută de avocatul general (procuror de curte) Lombard, iar Ghergheli a fost apărat cu mult talent și elocință de d-l avocat Decorî. Ghergheli a fost condamnat numai pentru delictul de loviri și răniri la doi ani închisoare corecțională, cu aplicațiunea legii Bérenger, adică nu va face închisoarea, dacă într'un timp dat nu va mai cădea în vre-o altă vină. A mai fost condamnat la 3000 de fr. despăgubiri civile către Lucia Gringoire, bani cari ar putea servi la plata trusoului, dacă Ghergheli are aceleași idei, pe cari le avea și în castelul de la Mazas.

INFORMAȚII

D-l M. Șuțu, distinsul procuror general pe lângă Curtea de Apel din Iași, a publicat în o broșură, pe care ne a făcut onoare a ne o trimite, un important studiu juridic asupra *Instituțiunei juraților în România*. Asupra acestui subiect D-sa a întreținut auditorul la 1 Septembrie cu ocasiunea deschiderii noului an judecătoresc 1894—95.

Cestiunea fiind de cea mai înaltă importanță și fiind că D-l Șuțu întărește opiniunea D-sale cu date statistice ne rezervăm prin un articol special să discutăm asupra Instituțiunei juriului.

Asemenea tot acum primim de la D-l Gr. Vulturescu, distins avocat al baroului din București, o broșură conținând, în răspunsul ce dă D-lui Disescu, aprecieri foarte studioase relative la Legea Minelor, și pentru care ne rezervăm iarăși a trata chestiunea în un articol special.

La concursul ținut în zilele de la 15—23 ale curentei, la Universitate, pentru ocuparea catedrei de Științele Exegelice și Istoria Bisericească, de la seminarul „Veniamin” din Iași, a reușit cu mult succes d-l Dimitrie Boroianu, licențiat în teologie, și defensor eclesastic al circomscripțiū Craiova.

Juriul, sub președenția d-lui Dr. C. Chiricescu, a felicitat călduros pe candidat.

De alt-fel, noi, când am aflat că d-sa s'a prezentat la acest concurs, nici un moment nu ne-am îndoit de reușita d-sale, căci asupra Istoriei Bisericești, d-l Boroianu, este singurul dintre tinerii noștri teologi cari, făcând studii speciale, a dat la lumină două importante nvrage cari aū fost apreciate și bine primite de lumea competentă

Felicităm călduros pe valorosul teolog.

Din cauza vacanțiunei sărbătorilor Pascelor, numărul viitor al ziarului nostru va apare la 9 Aprilie, complet cu toate materiile.